

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Вищої
кваліфікаційної комісії суддів
України
12.02.2018 року № 19/зп-18

ПОРЯДОК
проходження спеціальної підготовки
кандидатами на посаду судді

*(зі змінами, внесеними згідно з рішенням Комісії
від 13 липня 2018 № 172/зп-18)*

Положення статті 127 Конституції України та розділу IV Закону України “Про судоустрій і статус суддів”, стандарти, що містяться у висновках Консультативної ради Європейських суддів (КРЕС), Європейській хартії про статус суддів (1998), Київських рекомендаціях щодо незалежності судочинства у Східній Європі, на Південному Кавказі та в Середній Азії (2010 р.), є визначальними для регулювання спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді.

1. Загальні положення

1.1. Спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді (далі – спеціальна підготовка) здійснюється Національною школою суддів України відповідно до програм та навчальних планів спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки, згідно з цим Порядком проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, (далі – Програма, Навчальний план, Порядок відповідно), затвердженими Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (далі – Комісія) за рекомендацією Національної школи суддів України (далі також – НШСУ).

1.2. Спеціальна підготовка проводиться протягом дванадцяти місяців, якщо інший строк не визначений рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (для кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки, протягом трьох місяців) за рахунок коштів Державного бюджету України. На період проходження спеціальної підготовки за кандидатом на посаду судді (далі – кандидат, слухач) зберігається основне місце роботи, виплачується стипендія в розмірі посадового окладу помічника судді місцевого суду. Строк проходження спеціальної підготовки в Національній школі суддів України зараховується до стажу професійної діяльності у сфері права.

*(пункт 1.2 розділу I у редакції
рішення Комісії від 13.07.2018 № 172/зп-18)*

1.3. Порядком визначено мету, завдання, засади та зміст спеціальної підготовки, встановлено процедуру її здійснення та оцінювання результатів.

1.4. Спеціальна підготовка включає теоретичну та практичну підготовку кандидатів на посаду судді та полягає у формуванні фахових умінь, навичок і високої професійної культури, психологічну адаптацію до професії судді.

1.5. Мета спеціальної підготовки – допомогти кандидатам на посаду судді розвинути особисті якості та набути професійних умінь і навичок, необхідних для якісного виконання обов'язків судді, відношення до учасників судового процесу з повагою, забезпечення гарантування прав особи та основоположних свобод, дотримання норм етики та усвідомлення високої значимості суду в демократичному суспільстві, забезпечення безсторонності та справедливого публічного розгляду справи в розумні строки.

1.6. Принципами спеціальної підготовки є:

різнобічність та комплексність спеціальної підготовки, її орієнтованість на опанування всіма необхідними вміннями та навичками, властивими професії судді;

здійснення спеціальної підготовки відповідно до кращого світового досвіду з урахуванням міжнародних стандартів у сфері судочинства;

єдність (уніфікованість) спеціальної підготовки, тобто її проведення на підставі стандартизованих програм, розроблених Національною школою суддів України;

практична спрямованість спеціальної підготовки, зокрема, через формування програми, виходячи із суддівських компетенцій (знань, умінь і навичок, властивих професії судді);

збалансованість програми спеціальної підготовки шляхом поєднання теоретичних і практичних занять в аудиторії зі стажуванням у судах;

забезпечення високої якості та наукової обґрунтованості спеціальної підготовки;

сучасність змісту та удосконалення методики спеціальної підготовки;

ініціативність і зацікавленість кандидатів на посаду судді в підвищенні професійного рівня;

використання новітніх ІТ-досягнень у процесі підготовки.

2. Зарахування кандидатів на посаду судді до Національної школи суддів України

2.1. Кандидати на посаду судді, яких направлено Вищою кваліфікаційною комісією суддів України для проходження спеціальної підготовки в Національній школі суддів України, зараховуються наказом Національної школи суддів України.

2.2. Кандидати на посаду судді впродовж спеціальної підготовки мають статус слухачів.

2.3. Для зарахування кандидата на посаду судді з метою проходження спеціальної підготовки кандидат подає в електронній формі:

заяву встановленої форми про зарахування для проходження спеціальної підготовки;

згоду на збір та обробку персональних даних щодо нього;

зобов'язання про нерозголошення та невикористання відомостей, передбачених підпунктом 2.5 цього пункту;

копії паспорта громадянина України, довідки про реєстраційний номер облікової картки фізичної особи платника податків.

Із зазначених документів формуються особові справи слухачів в електронній формі, на підставі яких утворюється їх електронний реєстр. До особової справи слухача долучаються інші документи чи їх копії, що стосуються проходження ним спеціальної підготовки.

Створення та ведення особових справ покладається на відділ спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді.

На вимогу слухача до його трудової книжки вноситься запис про час проходження спеціальної підготовки в Національній школі суддів України.

2.4. Слухачі мають право:

користуватися науково-методичними та довідково-інформаційними ресурсами Національної школи суддів України, іншими засобами та ресурсами, необхідними для досягнення мети спеціальної підготовки та здобуття професійного досвіду.

2.5. Слухач зобов'язаний:

дотримуватись приписів Порядку та інших нормативно-правових актів, які регулюють питання організації та здійснення спеціальної підготовки;

дотримуватись Статуту Національної школи суддів України, локальних нормативних актів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, внутрішнього розпорядку Національної школи суддів України, судів та інших установ, організацій і закладів (баз стажування), норм етики та моралі, дбайливо ставитись до державного та громадського майна;

відвідувати заняття згідно з Навчальним планом та розкладом спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, сумлінно виконувати всі завдання;

ознайомлюватися з документами, що містять інформацію, яка відповідно до законодавства України є конфіденційною, виключно у приміщеннях Національної школи суддів України та судів (баз стажування);

дотримуватись правил техніки безпеки та охорони праці.

2.6. Невиконання/неналежне виконання без поважних причин слухачем обов'язків, передбачених підпунктом 2.5 цього пункту, та/або порушення ним порядку проходження спеціальної підготовки є підставою для накладання дисциплінарного стягнення у вигляді догани.

Дисциплінарне стягнення накладається наказом Національної школи суддів України за поданням куратора, погодженим з керівником підрозділу, який здійснює спеціальну підготовку. До накладання дисциплінарного стягнення відповідна посадова особа має запропонувати слухачеві надати

письмове пояснення.

Відмова слухача надати письмове пояснення не може бути перешкодою для накладення стягнення.

Дисциплінарне стягнення може бути накладено після виявлення проступку, але не пізніше одного місяця з дня його виявлення, не враховуючи часу хвороби слухача. Дисциплінарне стягнення не може бути накладене після закінчення проходження кандидатом на посаду судді спеціальної підготовки.

2.7. Наказ доводиться до відома слухача під розписку, або ж його копія надсилається слухачу поштою (рекомендованим листом із повідомленням про вручення).

2.8. Підстави та порядок відрахування слухача визначаються Регламентом Національної школи суддів України та цим Порядком.

2.8.1. Відрахування зі складу слухачів здійснюється наказом ректора Національної школи суддів України, копія якого невідкладно передається до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з поданням про припинення з цих підстав подальшої участі кандидата на посаду судді у доборі.

2.8.2. У разі виявлення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України:

- інформації про недостовірність (у тому числі неповноту) відомостей, поданих кандидатом на посаду судді в декларації родинних зв'язків;

- інших обставин щодо кандидата на посаду судді, які відповідно до чинного законодавства України перешкоджають зайняттю ним посади професійного судді, –

наказ ректора Національної школи суддів України про відрахування зі складу слухачів видається після отримання рішення Комісії про припинення подальшої участі кандидата на посаду судді у доборі.

2.9. У разі порушення кандидатом на посаду судді порядку проходження спеціальної підготовки, що призвело до його відрахування, припинення кандидатом проходження такої підготовки за власною ініціативою, неуспішного виконання кандидатом на посаду судді програми спеціальної підготовки, він повинен відшкодувати кошти, витрачені на його підготовку.

Про такі випадки НШСУ повідомляє Комісію та вживає заходів щодо відшкодування коштів, витрачених на спеціальну підготовку такого кандидата.

3. Організація спеціальної підготовки

3.1. Національна школа суддів України для забезпечення організації спеціальної підготовки співпрацює з Верховним Судом, вищими спеціалізованими, апеляційними та місцевими судами, Державною судовою адміністрацією України, юридичними вищими навчальними закладами тощо.

3.2. Національна школа суддів України проводить спеціальну підготовку в містах Києві, Львові, Харкові та Одесі.

3.3. Організацію та проведення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді забезпечує проректор Національної школи суддів України, визначений наказом ректора Національної школи суддів України (далі – проректор, відповідальний за проведення спеціальної підготовки).

3.4. Тривалість спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді визначається кількістю облікових одиниць часу, відведених для реалізації Програми.

Обліковими одиницями часу теоретично-практичної підготовки слухачів є академічна година (40 хвилин). Заняття проводяться парами – 80 хвилин без перерви.

Обліковими одиницями часу при проходженні стажування є астрономічна година.

Тривалість дня теоретично-практичної підготовки кандидатів на посаду судді, спеціальна підготовка яких проводиться протягом дванадцяти місяців, становить не більше восьми академічних годин. Тривалість тижня підготовки таких слухачів становить не більше п'яти днів.

Тривалість дня стажування становить не більше восьми астрономічних годин. Тривалість тижня стажування становить не більше п'яти днів.

Тривалість самостійної роботи кандидатів на посаду судді визначається у Навчальному плані.

3.5. Розклад спеціальної підготовки складається на кожен блок Програми затверджується проректором та розміщується на офіційному веб-сайті Національної школи суддів України за 10 днів до початку навчання з відповідного блоку.

У разі необхідності до розкладу може бути внесено зміни, затверджені проректором.

3.6. Робочий час викладача/тренера визначається обсягом його навчальних, методичних, наукових і організаційних обов'язків протягом спеціальної підготовки. Для розрахунку погодинної оплати праці академічна година прирівнюється до астрономічної години.

3.7. Безпосередній контроль за проходженням слухачами спеціальної підготовки здійснюють куратори.

3.8. Куратор забезпечує:

облік відвідування слухачами занять, теоретично-практичної підготовки, контроль проходження стажування та інші організаційні заходи;

ведення журналів обліку проходження слухачами спеціальної підготовки;

узагальнення результатів проходження слухачами теоретично-практичної частини спеціальної підготовки;

координацію заходів із підготовки розкладу занять;

підготовку звітності з питань проходження кандидатами на посаду судді спеціальної підготовки тощо.

3.9. Облік проходження кандидатами на посаду судді спеціальної підготовки ведеться в Журналі обліку проходження слухачами спеціальної підготовки, форму якого затверджено Регламентом Національної школи суддів України.

3.10. Національна школа суддів України організовує проходження кандидатами на посаду судді стажування в судах, навчальні візити до інших установ, організацій і закладів, перелік яких визначено Програмою, відповідно до Навчального плану та забезпечує формування корпусу суддів-наставників.

3.11. Суддею-наставником може бути суддя відповідного місцевого суду, який, як правило, має стаж роботи на посаді судді не менше чотирьох років та бездоганну репутацію.

4. Зміст спеціальної підготовки

4.1. Спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді включає теоретичну та практичну підготовку судді в Національній школі суддів України та здійснюється відповідно до Програми.

4.2. Програма орієнтована на якісну підготовку кандидатів на посаду судді до виконання ними посадових обов'язків судді.

4.3. Програма включає теоретично-практичну підготовку; стажування в місцевих судах, навчальні візити до органів прокуратури, органів, що здійснюють досудове розслідування, пенітенціарної служби, виконавчої служби, адвокатських бюро; контрольні заходи.

Тематика теоретично-практичної частини спеціальної підготовки об'єднана в модулі та блоки.

Модуль – завершена частина (тема) теоретично-практичної підготовки Програми.

Блок – набір модулів, що вивчаються одночасно відповідно до логіки професійної підготовки.

4.4. Програмою передбачено блоки:

I. Основи організації суду та діяльності судді

II. Цивільне судочинство

III. Господарське судочинство

IV. Кримінальне судочинство та судочинство у справах про адміністративні правопорушення

V. Адміністративне судочинство

VI. Суддівські компетенції

4.5. Стажування є складовою спеціальної підготовки. Стажування проводиться у формі практичної підготовки слухачів у місцевих судах з метою поглиблення та закріплення теоретичних знань про діяльність суду та здобуття практичних професійних навичок судді, а також у формі навчальних візитів до органів прокуратури, примусового виконання рішень судів, пенітенціарної служби, органів, що здійснюють досудове

розслідування, адвокатських утворень для ознайомлення з діяльністю кожного з них.

4.6. Стажування проводиться відповідно до положення про стажування кандидатів на посаду судді, затвердженого Регламентом НШСУ.

4.7. Слухачі, які не виконали в установлені строки повну програму стажування в місцевих судах із поважних причин (хвороба, сімейні обставини тощо), можуть пройти стажування за окремо складеним графіком.

Слухачі, які не виконали своєчасно без поважних причин програму стажування в повному обсязі в усіх місцевих судах, вважаються такими, що не пройшли стажування.

Особи, що не пройшли стажування, у встановленому порядку відраховуються зі складу слухачів Національної школи суддів України.

4.8. Навчальний план розробляється на підставі Програми. Навчальний план визначає послідовність реалізації блоків Програми та розподіл часу за блоками та видами спеціальної підготовки.

5. Методика спеціальної підготовки

5.1. Методику спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді направлено на подальше поглиблення знань та формування умінь і навичок для застосування у практичній діяльності судді.

Основою методики спеціальної підготовки є модель, заснована на формуванні умінь і навичок, яка передбачає наявність у кандидатів високого рівня загальнотеоретичних знань, необхідних для зайняття посади судді.

5.2. Спеціальна підготовка проводиться з дотриманням принципу єдності та уніфікованості Програми та Навчального плану, що забезпечується:

виконанням слухачами тотожних за рівнем складності завдань під час проходження підготовки;

єдністю критеріїв і порядку оцінювання результатів проходження спеціальної підготовки.

5.3. Спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді здійснюється у формах:

практичні заняття з використанням індивідуальної роботи, роботи в парах та/або у групах;

самостійна робота.

Практичне заняття – це аудиторне заняття, на якому викладач/тренер організовує індивідуальну роботу, роботу в парах та/або в групах з метою формування у слухачів умінь і навичок, необхідних для виконання обов'язків судді. Практичні заняття проводяться переважно в таких видах: тренінг, заняття типу “кейс метод”, метод конкретного прикладу, рольова гра, семінар-практикум, дискусія тощо).

Індивідуальна робота – це форма роботи, метою якої є самостійне виконання окремо кожним слухачем індивідуальних завдань під керівництвом

викладачів/тренерів.

Робота в парах передбачає обмін ідеями з колегою-слухачем і підготовку узгодженої позиції з питання, яке обговорювалося, розвиває навички спілкування, уміння слухати/чути, висловлюватися, критично мислити, переконувати, вести дискусію. Робота в парах є етапом пристосування до роботи у групах.

Робота у групах полягає у виконанні слухачами завдань складного, комплексного характеру та застосовується в тих випадках, коли завдання вимагає спільної, а не індивідуальної роботи.

Самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення слухачами навчального матеріалу в аудиторний час та в час, вільний від обов'язкових занять.

Усі форми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді повинні бути спрямовані на поглиблення, узагальнення та закріплення у слухачів знань, отриманих у процесі спеціальної підготовки, а також застосування цих знань на практиці.

Викладачі/тренери забезпечують оптимальне поєднання індивідуальної та колективної роботи для досягнення слухачами цілей спеціальної підготовки.

5.4. Перелік тем практичних занять визначається Програмою.

5.5. Викладання кожної теми Програми проводиться із широким використанням інтерактивних форм і методів підготовки з метою формування у слухачів умінь і навичок.

6. Оцінювання результатів спеціальної підготовки

6.1. Оцінювання результатів проходження слухачами спеціальної підготовки проводиться Національною школою суддів України відповідно до положення про визначення успішності виконання програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, яке затверджується наказом ректора Національної школи суддів України.

6.2. Оцінювання результатів спеціальної підготовки складається з оцінок теоретично-практичної підготовки та стажування.

Об'єктом оцінювання є успішність результатів підготовки: рівень теоретичних знань і професійної підготовки слухачів, ступінь їх готовності здійснювати правосуддя.

Основою оцінювання успішності виконання програми підготовки кандидатами на посаду судді є накопичувальна бальна система, метою якої є оцінка систематичності та рівня оволодіння кандидатами на посаду судді знаннями, уміннями та навичками суддівської діяльності.

6.3. Успішність підготовки передбачає оцінювання за результатами: тренінгу/практичного заняття в ході проходження теоретично-практичної частини спеціальної підготовки; стажування; відповідного блоку підготовки.

6.4. Для перевірки рівня успішності слухачів використовують форми контролю відповідно до змісту окремих модулів і блоків.

6.5. Основними формами контролю є виконання індивідуальних завдань (експрес-опитування), вирішення кейсів, оцінювання слухача за результатами роботи під час практичного заняття (тренінгу) шляхом заповнення викладачем (тренером) анкети оцінювання.

6.6. Контроль за результатами проходження стажування здійснюється Національною школою суддів України та суддями-наставниками в ході стажування за відповідним блоком Програми спеціальної підготовки.

6.7. Формою поточного контролю під час проходження стажування є висновок судді-наставника про результати стажування.

7. Порядок формування складу викладачів та суддів-наставників для здійснення спеціальної підготовки

7.1. Викладацький склад для спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді формується Національною школою суддів України. У разі потреби Національна школа суддів України проводить конкурсний добір викладацького складу для залучення до науково-викладацької діяльності в Національній школі суддів України. Умови проведення конкурсу визначаються наказом Національної школи суддів України.

7.2. Основними критеріями формування викладацького складу є професіоналізм, досвідченість, авторитетність, володіння знаннями та досвідом у сфері обраної тематики та навичками викладацької діяльності, уміння застосовувати методики інтерактивного навчання.

7.3. Викладацький склад формується з урахуванням пропозицій місцевих, апеляційних, вищих спеціалізованих судів, Верховного Суду, а також Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради правосуддя, Державної судової адміністрації України, Ради суддів України тощо.

7.4. Кандидати на посади викладачів/тренерів, які не є діючими суддями, суддями у відставці чи працівниками апаратів судів: соціологи, психологи, економісти, експерти, що мають іншу спеціалізацію, тощо – добираються Національною школою суддів України із числа провідних фахівців відповідних напрямків.

7.5. З урахуванням практичної спрямованості спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді викладання суддями становить не менше 90 % часу теоретично-практичної підготовки.

7.6. Підготовку за кожним блоком програми спеціальної підготовки координує досвідчений суддя відповідної юрисдикції – координатор. Координатор визначається із числа суддів, які залучаються до науково-викладацької діяльності установи, суддів відряджених для роботи в Національну школу суддів України, а також із числа суддів у відставці, які є штатними працівниками Національної школи суддів України.

7.7. Координатор забезпечує:

контроль за підготовкою методичних матеріалів для

викладачів/тренерів і слухачів для кожного модуля відповідного блоку та схвалює ці матеріали;

теоретично-практичну підготовку кандидатів;

стажування в суді відповідної юрисдикції;

проведення контрольних заходів;

організацію належної перевірки тестів та виконання практичних завдань.

7.8. Для викладання однієї теми може створюватися група із 5–6 викладачів/тренерів. Серед них призначається керівник групи (найбільш досвідчений фахівець), якому інші учасники групи надсилають підготовлені матеріали. Керівник групи на підставі отриманих матеріалів готує єдині конспект і завдання для викладачів/тренерів і слухачів, які надсилає для узгодження членам групи. Після погодження підготовлених методичних матеріалів з учасниками групи її керівник надсилає ці матеріали координатору, відповідальному за певний блок підготовки для схвалення. За пропозицією координатора керівник групи організовує доопрацювання матеріалів.

8. Особливості проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки

8.1. Для кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки, положення підпунктів 3.4., 3.10., 3.11. пункту 3., підпунктів 4.3., 4,5.–4.7 пункту 4., підпунктів 6.2., 6.6., 6.7. пункту 6. Положення виконуються з особливостями, визначеними цим пунктом.

8.2. Тривалість дня теоретично-практичної підготовки становить не більше 12 академічних годин (включаючи самостійну роботу слухачів). Тривалість тижня підготовки становить не більше шести днів.

8.3. Програма включає теоретично-практичну підготовку та контрольні заходи.

8.4. Оцінювання результатів спеціальної підготовки складається з оцінювання теоретично–практичної підготовки.

9. Визначення результатів проходження спеціальної підготовки

9.1. Проходженням кандидатом спеціальної підготовки вважається успішне виконання Програми. Кандидат на посаду судді вважається таким, що пройшов спеціальну підготовку, за умови набрання ним не менше 75 % максимальної кількості балів за результатами контрольних заходів під час спеціальної підготовки.

9.2. За результатами спеціальної підготовки кандидати отримують свідоцтво устанавленого Вищою кваліфікаційною комісією суддів України зразка.

9.3. Національна школа суддів України надсилає щодо кожного кандидата, який пройшов спеціальну підготовку, до Вищої кваліфікаційної

комісії суддів України матеріали про результати проходження спеціальної підготовки кандидата на посаду судді у формі висновку, в якому, зокрема зазначається інформація про результати виконання кандидатом кожного блоку та Програми в цілому (додаток 1).

9.4. До особової справи слухача долучаються:
витяг із наказу про зарахування (відрахування) слухача;
інформація, про результати проходження спеціальної підготовки кандидата на посаду судді;
копія свідоцтва устанавленого Вищою кваліфікаційною комісією суддів України зразка.

9.5. Особові справи слухачів зберігаються в Національній школі суддів України впродовж строку, визначеного чинним законодавством України.

Витяги з особової справи слухача про результати проходження ним спеціальної підготовки надаються Національною школою суддів України у випадках, устанавлених чинним законодавством України.

ВИСНОВОК

про результати спеціальної підготовки кандидата на посаду судді

(прізвище, ім'я, по батькові)

за період проходження з “__” _____ 201__ року по “__” _____ 201__ року в Національній школі суддів України спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді має загальний результат успішності виконання Програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді _____ балів, зокрема:

№ з/п	Блоки Програми спеціальної підготовки	Теоретично-практична підготовка (балів)	Стажування (балів)
I	Основи організації суду та діяльності судді		
II	Цивільне судочинство		
III	Господарське судочинство		
IV	Кримінальне судочинство та судочинство у справах про адміністративні правопорушення		
V	Адміністративне судочинство		
VI	Суддівські компетенції		

Ураховуючи, що кандидат на посаду судді _____ успішно виконав Програму спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, тому відповідно до частини 6 статті 77 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” матеріали щодо нього направити до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України для складення кваліфікаційного іспиту.

Ректор _____